

Mecenatas

NORFA

Partneriai:

LRT

LRT | **KLASIKA**

LIETUVOS
rytas

Lrytas

VCA V A G A
KNYGYNU TINKLAS

Koncertai
tavo telefone

Bilietus platina

kakava.lt

www.filharmonija.lt

LIETUVOS
NACIONALINĖ
FILHARMONIJĄ

koncertų
sezonas

Orkestro muzikos koncertas

Mitai ir legendos 2

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas
Pitrėnas)

Solistas

MAXIMILIAN HORNUNG

(violončelė, Vokietija)

Dirigentas

VICTORIEN VANOOSTEN

(Prancūzija)

2026 m. spalio 10 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

PROGRAMA

I

RICHARD STRAUSS (1864–1949)

„Septynių skraisčių šokis“ („Tanz der sieben Schleier“) iš operos „Salomėja“

Simfoninė poema „Don Kichotas“ violončelei, altui ir orkestrui, op. 35 (Fantastinės variacijos riterių tema)

Solistas MAXIMILIAN HORNUNG

(violončelė)

Solo altu – DOVILĖ JUOZAPAITIENĖ

II

JOSEPH JONGEN (1873–1953)

„Fantazija“ smuikui ir orkestrui E-dur, op. 12

Solo smuiku – RASA VOSYLIŪTĖ

RICHARD STRAUSS

Simfoninė poema „Štai taip Zaratustra kalbėjo“ („Also sprach Zarathustra“), op. 30

„Einleitung. Sonnenaufgang“ („Įžanga. Saulėtekis“)

„Von den Hinterweltern“ („Apie aną pasaulį“)

„Von der großen Sehnsucht“ („Apie didįjį ilgesį“)

„Von den Freuden und Leidenschaften“

(„Apie malonumus ir aistras“)

„Das Grablied“ („Laidotuvių giesmė“)

„Von der Wissenschaft“ („Apie mokslą“)

„Der Genesende“ („Sveikstantysis“)

„Das Tanzlied“ („Šokio daina“)

„Nachtwandlerlied“ („Klajūno nakties daina“)

Solo smuiku – RASA VOSYLIŪTĖ

Vargonų partija – JURGITA

KAZAKEVIČIŪTĖ

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS
ORKESTRAS

Dirigentas VICTORIEN VANOOSTEN

Augsburge, muzikų šeimoje gimęs

MAXIMILIANAS HORNUNGAS violončele pradėjo groti būdamas aštuonerių. Pastaraisiais metais jis žinomas kaip vienas žymiausių savo kartos violončelininkų. M. Hornungas griežia su tokiais orkestrais kaip Londono filharmonijos, Ciuricho „Tonhalle“, Vienos, Bambergio, Pitsburgo, Dalaso, Švedijos radijo, Bavarijos radijo, Kelno WDR simfoniniai, ir pasirodo Vienos „Musikverein“, Amsterdamo „Concertgebouw“, Londono „Wigmore Hall“, Berlyno, Kelno, Eseno filharmonijų salėse.

Įspūdinga ir įvairi violončelininko diskografija, apimanti tiek solinius koncertus, tiek įrašus su įskiliais kameriniais muzikantais. M. Hornungas

pelnę ne vieną „ECHO Klassik“ prizą, jo įrašus leidžia „Sony“, „Deutsche Grammophon“, „Genuin“, „Linn Records“, „Neos“, CPO, „Bridge Records“, „Myrios Classics“ ir kitos įrašų kompanijos.

2025–2026 m. sezoną violončelininkas debiutuoja su Berlyno ir Oslo filharmonijų, Sidnėjaus ir Galicijos simfoniniais, Ciuricho kameriniu orkestrais. M. Hornungas sėkmingai pasirodo ir kaip dirigentas, vadovauja įvairiems projektams, pavyzdžiui, bendradarbiauja su Miuncheno simfoniniu orkestru.

Violončelininkas yra grojęs su tokiais muzikais kaip Anne-Sophie Mutter, Yannickas Nézet-Séguinas, Esa-Pekka Salonenas, Danielis Hardingas, Paavo Järvi, Marie Jacquot, Bernardas Haitinkas, Antje Weithaas, Hélène Grimaud, Christianas Tetzlaffas, Lisa Batiashvili, Joshua Bellas ir kitais. Nuo 2022 m. pavasario M. Hornungas yra festivalio „Traunsteiner Sommerkonzerte“ meno vadovas.

Violončelininkas studijavo pas Eldarą Issakadzę, Thomą Grossenbacherį ir Davidą Geringą.

Daugiau informacijos:

<https://www.maximilianhornung.com/about>

Prancūzų maestro **VICTORIENAS**

VANOOSTENAS nuo 2024 m. yra pagrindinis kvietinis LNSO dirigentas. 2021 m., pakviestas į Mūzos Rubackytės organizuojamą Vilniaus fortepijono festivalį, jis dirigavo LNSO atlikdamas prancūzų muzikos programą, vėliau parengė ne vieną įspūdingą koncertą, su orkestru yra atlikęs ir lietuvių autorių – Osvaldo Balakausko, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio – veikalų. V. Vanoostenas prisipažįsta iškart susižavėjęs LNSO profesionalumu ir pamilęs Vilnių.

Muzikinį išsilavinimą V. Vanoostenas įgijo Paryžiaus konservatorijoje, kur studijavo fortepijoną pas Michėlį Béroffą, taip pat šioje konservatorijoje bei Sibelijaus muzikos akademijoje Helsinkyje įgijo dirigento išsilavinimą, jo mokytojais buvo tokios garsenybės kaip Esa-Pekka Salonenas, Alainas Altinoglu, Leifas Segerstamas, Davidas Zinmanas, Peteris Eötvöšas ir Pierre'as Boulezas. 2016 m. kaip dirigentas jis nugalėjo konkurse „Adami“, yra pelnęs organizacijos „Société Générale Mécénat Musical“ bei fondo „Banque Populaire“ stipendijų.

V. Vanoostenas buvo Danieliaus Barenboimo asistentas Berlyno teatre „Staatsoper Unter den Linden“, Šveicarijos „Neuchâtel Symphony Ensemble“ bei Prancūzijos „Pays Basque“ orkestrų dirigentu. Maestro dirigavo Frankfurto, Berlyno operos, Tulūzos „Kapitolijaus“, Ciuricho, Sent Etjeno, Marselio operos, Milano „Teatro

alla Scala“ ir kituose teatruose, taip pat Austrijos „Tonkünstler“, Monrealio „Orchestre Métropolitain“, „Île-de-France“ nacionaliniam, Leipcigo „Gewandhaus“ ir kitiems orkestrams. Dirigentas yra bendradarbiavęs su tokiais garsiais menininkais kaip Lang Langas, broliai Jussenai, Gilles'is Apapas, Patrizia Ciofi, Emmanuelis Pahud, Bruce'as Liù, Rolando Villazónas, Karine Deshayes, Mayumi Kanagawa, Szymonas Nehringas, Petras Geniušas, Modestas Sedlevičius ir kiti.

Prancūzijos Respublika pripažino svarų V. Vanoosteno indėlį į meną ir 2023 m. suteikė jam Meno ir literatūros ordino kavalieriaus titulą.

Daugiau informacijos:

<https://www.victorienvanoosten.com/biographie.html>

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS

ORKESTRAS (LNSO) yra vienas svarbiausių ir brandžiausių Lietuvos muzikinių kolektyvų. 1940 m. jį įkūrė Balys Dvarionas, 1964–2015 m. orkestrui vadovavo Juozas Domarkas, nuo 2015-ųjų kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrenas.

Lietuvos kultūriniame gyvenime aktyviai dalyvaujantis orkestras kasmet surengia apie 50 koncertų Lietuvoje ir užsienyje, lankėsi daugelyje Europos šalių, Japonijoje, Pietų Amerikoje, Pietų Korėjoje, Indijoje, Tailande, grojo tokiose svarbiose salėse kaip Vienos „Musikverein“, Ciuricho „Tonhalle“, Kelno, Berlyno filharmonijos ir kitose, pasirodė prestižiniuose muzikos festivaliuose: Šlėzvingo-Holšteino, „Musica Romantica“ Šveicarijoje, „Varšuvos ruduo“, „Prahos pavasaris“ ir kt. Orkestrui dirigavo istorinės asmenybės – Jonas Aleksa, Mstislavas Rostropovičius, Krzysztofąs Pendereckis, Christophas Eschenbachas ir kiti. LNSO koncertavo su Montserrat Caballé, Jessye Norman, Mūza Rubackyte, Mischa Maisky, Christianu Tetzlaffu, Jonathanu Tetelmanu, Brynu Terfelium, Josephu Calleja ir kitais žymiais pasaulio solistais.

Tarp gausios kolektyvo diskografijos (išleistos kompanijų „Marco Polo“, „Col legno“, „Naxos“ ir kt.), pastarųjų metų įrašai – reikšmingi ir sulaukę tarptautinės sėkmės: „Accentus Music“ išleido mūsų šaliai istorinę kompaktinį albumą – Amilcare's Ponchielli operą „I Lituani“ („Lietuviai“, dirigentas M. Pitrenas), su pianiste Mūza Rubackyte įgrotą Krzysztofo Pendereckio kūrinių plokštelę (dirigentė Keri-Lynn Wilson), Suomijos įrašų kompanija „Ondine“ naujai įrašė Onutės Narbutaitės oratoriją „Centones meae urbi“ (dirigentas Robertas Šervenikas). 2025-aisiais, Čiurlionio metais, „Deutsche Grammophon“ išleido vinilinę plokštelę „Back to Nature“, kurioje tarp kitų kūrinių (chorui,

fortepijonui) skamba LNSO ir dirigentės M. Gražinytės-Tylos atliekamos simfoninės poemos „Jūra“ bei „Miške“. Kaip lietuviškos muzikos ambasadorius, orkestras aktyviai puoselėja lietuvišką repertuarą, atlieka naujus dabarties autorių kūrinius.

Richardas Straussas, ne tik kompozitorius, bet ir talentingas dirigentas, eruditas bei subtilaus kritinio proto asmenybė, padarė didelį poveikį savo epochos muzikos menui ir atlikimo kultūrai. Ilgas kūrybinis jo kelias, prasidėjęs dar esant gyvam R. Wagneriui, baigėsi jau po Antrojo pasaulinio karo. R. Straussas puikiai žinojo paties sudėtingiausio „instrumento“ – simfoninio orkestro – galimybes ir sukūrė daugiau kaip 20 stambių orkestrinių veikalų. Jų muzikinė kalba nepaprastai turtinga, joje dera veržli fantazija, grafinis linijų raiškumas ir išmonė, retas polifoninis meistriškumas.

Koncertą pradeda **„Septynių skraisčių šokis“** iš ypatingą skandalą sukėlusios operos **„Salomėja“** (R. Straussas parašė 15 operų), sukurtos 1905 m. bibliniu siužetu. Tai vienas labiausiai šokiruojančių ir reikšmingiausių XX a. pradžios muzikinio teatro kūrinių, atnešęs kompozitoriui pasaulinę šlovę. Šiandien girdime operos orkestrinį fragmentą: Judėjos valdovo, patėvio Erodo prašoma princesė Salomėja jam šoka, už tai pareikalauja pranašo Johanano (Jono Krikštytojo) galvos ir gauna ją ant sidabrinio padėklo.

Simfoninė poema „Don Kichotas“ violončelei, altui ir orkestrui, op. 35 (1897), turi paantraštę „Fantastinės variacijos riterių tema“. „Tai labai savitas kūrinys, pilnas naujų spalvų ir linksmybės“, – rašė kompozitorius savo motinai apie „Don Kichotą“. Ir iš tiesų pasaulinėje muzikos literatūroje sunku rasti spalvingesnę ir šmaikštesnę partitūrą. Nemirtingojo Miguelio de Cervanteso romano herojus čia parodytas visa savo didybe, taurus koncertuojančios violončelės tembras – lyg paties Don Kichoto balsas. Muzikiniame riterio portrete aiškiai pastebimi parodijos ir satyros bruožai: lyg pats herojus šaipytųsi iš savo iliuzijų, nepavykusių žygdarbių, romantikos.

Kūrinys parašytas variacijų forma, kiekviena variacija – tai atskiras herojaus gyvenimo epizodas. **Introdukcija ir Tema** eksponuoja herojų ir jo tarną: Don Kichoto leitmotyvas pavestas solistui violončelininkui, o šalia jo girdėti ir kitas balsas: pučiamieji (bosinis klarnetas ir trimitas) perteikia komiškas ginklanešio Sančos Pansos kalbos intonacijas.

Kiekvienos variacijos programa atskleista paties R. Strausso paaiškinimuose.

Variacija Nr. 1. *Don Kichotas ir Sanča Pansa leidžiasi į kelionę. Skamba Don Kichoto meilės tema. Tai gražiosios Dulsinės paveikslas. Variacijos finalas – kova su vėjo malūnais.*

Variacija Nr. 2. *Pergalingos kautynės su didžiojo Alifanfarono kariauna. Straussas čia įkūnijo vieną didžiausių Don Kichoto paikysčių, kovą su bliaunančia avių kaimene – tai orkestruotės šedevras, išraiškingas garsinis paveikslas, liudijantis išradingumą ir humoro jausmą. „Galimybę garsais perteikti konkrečių klajonių vaizdus aš laikau tikru muzikinės technikos triumfu“, – sakė kompozitorius.*

Variacija Nr. 3. *Sančos Pansos posakiai, klausimai, patarlės... Don Kichoto nurodymai, patarimai, sentencijos ir paaiškinimai. Šiame dialoge šmaikščiai susipina Don Kichoto ir jo tarno temos, greta puikių koloristinių efektų pagirtina kompozitoriaus polifoninė technika.*

Variacija Nr. 4. *Nelaimingas susidūrimas su piligrimų procesija.*

Variacija Nr. 5. *Don Kichoto nemiga. Jo dūsavimai, Dulsinės šlovinimas ir laiškai jai. Čia Don Kichoto paveikslas įgauna romantiškai pakilių bruožų.*

Į **Finalą** veda virtinė spalvingų vaizdų: susitikimas su Dulsineja (**Variacija Nr. 6**), skrydis ore (**Variacija Nr. 7**), kelionė stebuklingu laivu (**Variacija Nr. 8**), mūšis su burtininkais (**Variacija Nr. 9**) ir Baltojo Mėnulio riteriu (**Variacija Nr. 10**).

Klausytojui pateikiama nuostabių garsinių vaizdų: vėjo malūno sparnų ošimas, vandens lašų, krentančių nuo stebuklingo laivelio irklo, teškenimas, vėjo švilpesys, Sančos Pansos burbėjimas. Finalas – gaudinanti ir tauri riterio mirties scena, tarytum jo atsisveikinimo žvilgsnis į nueitą gyvenimo kelią: darniai ir šviesiai skambant paskutiniams akordams baigiasi muzikinis pasakojimas apie Don Kichotą.

Simfoninė poema „Štai taip Zaratustra kalbėjo“ (1896) – vienas retų atvejų muzikos istorijoje, kai filosofinis Friedricho Nietzsche's (1844–1900) veikalas tapo muzikinės interpretacijos objektu. F. Nietzsche šį savo kūrinį apibūdino kaip knygą visiems ir niekam. Pagrindinis knygos personažas – senovės persų pranašas Zaratustra, kuris po dešimties vienetų metų grįžta paskelbti, jog gyvenimo prasmės reikėtų ieškoti ne kur kitur, o savyje. Prasmė – tai siekiamybė tapti antžmogiu, vizija žmogaus, kuris kuria, siekia pažinimo ir yra pats sau šeimininkas.

R. Straussą patraukė idėjos originalumas, naujumas ir tuometinės vokiečių inteligentijos

nuotaikos, jo poemose labiausiai išryškinti F. Nietzsche's veikalo epizodai, kuriuose kalbama apie gamtą ir žmogų: jis stengiasi įminti gamtos paslaptis. Kompozitorius į šį veikalą sudėjo nemažai puikių atradimų, pademonstravo įspūdingas orkestruotės naujoves. Muzikiniam tematizmui jis panaudojo vagnerišką leitmotyvų sistemą, šis principas labai tiko filosofiniam siužetui. Poemos forma – įžanga ir 8 epizodai.

„Zaratustros“ orkestras didžiulis. Įžangoje kuriamas didingas gamtos paveikslas. Gaudžiant bosui, trimitai intonuoja visai paprastą motyvą. Išraiškingas saulėtekio vaizdas: garsas laipsniškai stiprėja iki galingo C-dur akordo. Tai atitinka F. Nietzsche's poemos pradžią, kai Zaratustra, iki tol gyvenęs kaip atsiskyrėlis, kartą pažvelgė į saulę ir nusprendė eiti pas žmones, dalytis su jais savo išmintimi.

Koncerte dar skamba R. Strausso bendraamžio ir mokinio, belgų kompozitoriaus ir vargonininko **Josepho Jongeno „Fantazija“ smuikui ir orkestrui E-dur**, op. 12. J. Jongenas laikomas vienu žymiausių Belgijos menininkų. Jis buvo vunderkindas, į Lježo konservatoriją įstojo būdamas 7 metų. Už savo kūrinius pelnė įvairių apdovanojimų, tarp kitų – ir prestižinį Didįjį Romos prizą: už tuos pinigus jis keliavo po Europą, mokėsi kompozicijos pas R. Straussą, susipažino su Gabrieliu Fauré ir Vincentu d'Indy. J. Jongenas koncertavo kaip vargonininkas ir pianistas, dėstė Lježo ir Karališkojoje Briuselio konservatorijose, 1925–1939 m. buvo pastarosios direktoriumi. Valonijos mokyklai atstovaujantis J. Jongenas laikomas Césaro Francko, G. Fauré, Claude'o Debussy ir Maurice'o Ravelio tradicijų tęsėju. Romantikos ir lyrikos kupina „Fantazija“ – tai vienas ankstyvųjų autoriaus kūrinių, parašytas 1898 m. prieš pat jam pradedant plačias keliones po Europą.

Redaktorė Justa Adomonytė-Šlekaitienė,
kalbos redaktorė Rita Markulienė

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv